

Orla Møller: Det gror kraftigt på den pædagogiske ager for øjeblikket. Det gror så kraftigt, at vel ikke alle de urter, der spirer frem i disse år, har livskraft til at fortsætte. Men midt i alt det meget arbejde, der foregår, er det nødvendigt at gøre opmærksom på, at der er nogle særprægede ting, som finder sted, og som måske skal have en særlig interesse.

Det er en nødvendighed, at den pædagogiske drøftelse finder sted på snart sagt alle områder inden for uddannelsesfeltet, og jeg er vidende om, at undervisningsministeriet følger særdeles godt med, når det drejer sig om den gymnasiale uddannelse. Jeg ved, at der er to udvalg i gang på dette område, ét, hvor man forsøger at sammenkoble gymnasiets uddannelsesform med det øvrige uddannelsessystem inden for samfundet. Der er også et andet udvalg, der arbejder energisk, har jeg ladet mig fortælle, på at gennemføre en fuldstændig omstrukturering af gymnasiet. Man kunne måske med disse to udvalgs arbejde i erindring sige, at så sker der alt, hvad der er behov for på gymnasieområdet.

Jeg vil gerne med mit spørgsmål her i dag lægge et godt ord ind for det såkaldte frie gymnasium. Jeg har den opfattelse, at netop denne form og dette forsøg ville passe udmærket sammen med alle de øvrige forsøg, der gøres på gymnasiets område, og jeg håber meget, at ministeren har et forholdsvis positivt svar på mit spørgsmål.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Må jeg begynde med at takke hr. Orla Møller for de smukke ord, der blev sagt om det arbejde, der er i gang med ændring af gymnasieundervisningen og struktureringen. Planerne om et forsøgsgymnasium, det frie gymnasium, som hr. Orla Møller omtalte, og som er baggrunden for spørgsmålet, er jo en skoleform, som vil afvige meget væsentligt fra det, vi kender. I undervisningsministeriet og i direktoratet for gymnasieskolerne kendte vi indtil 1. april i år kun planerne for det første år af det påtænkte gymnasiums eksistens, og da vi ikke vidste, hvorledes undervisningen tænkes gennemført i de følgende 2 år, var det ikke muligt for os at tage stilling til det. Den 1. april i år fik vi planen for undervisningen over 3 år, og i denne undervisning var der

en række synspunkter, som man i direktoratet stillede sig meget velvillig over for; det gælder såvel planerne om skoledemokrati som tilvalgssystemet og enkelte fag, og direktoratet er altså villigt til at godkende forsøgene på disse områder.

Men der er to problemer til i forbindelse med det frie gymnasiums start, som giver visse vanskeligheder, vanskeligheder, som jeg dog regner med kan overvindes. Det er for det første, at kredsen om det frie gymnasium ønsker en statsanerkendelse og dermed statstilskud. Man har den indstilling, at de elever, der søger det frie gymnasium, skal kunne gå dér uden skolepenge. Dernæst har man et andet kardinalpunkt, nemlig at der skal være mødefrihed, hvorved gymnasiet vil adskille sig væsentligt fra andre gymnasier, hvor der jo foreligger mødepligt. Disse to, jeg tør vist godt kalde dem kardinalpunkter for kredsen omkring det frie gymnasium, volder visse vanskeligheder.

Det ligger ganske klart, at der må være tale om, at eleverne på det frie gymnasium går op til studentereksamen som privatister, da forudsætningen for at kunne gå op med begrænset pensum er sikkerhed for, at eleven har modtaget regelmæssig undervisning i hele det krævende læsepensum, og en sådan sikkerhed har man ikke, når der er mødefrihed. Det er også min opfattelse, at kredsen om det frie gymnasium er indstillet på, at eleverne skal gå op som privatister, men det forudsætter, at der må ske ændring af bekendtgørelsen om studentereksamen for privatister, og en sådan ændring vil tage sin tid. Der er også spørgsmålet om, hvorvidt et statsanerkendt kursus kan indstille privatister; statsanerkendte kurser plejer normalt at have pensumbegrænsning. Dertil kommer endelig vanskelighederne ved at godkende et statsanerkendt kursus med mødefrihed for eleverne; vi mener ikke, at en sådan anerkendelse vil kunne gives, medmindre den har hjemmel i en tekstanmærkning på finansloven eller en ændring til loven om studenterkurser. Endelig er der det væsentlige spørgsmål om betalingen. Det er beregnet, at statstilskuddet til det frie gymnasium med 4 klasser pr. årgang vil være af størrelsesordenen 2 mill. kr., dvs. at der skal en særlig bevillingsansøgning til ad de sædvanlige veje.

Disse forhold, som må ændres, når der